

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foaie apare în fie care
Sămbătă

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XIX.****Blaj, 20 Martie 1909.****Numărul 11.**

Ponegrirea preoțimii noastre.

— un glas din afară. —

Ținuta preoțimii noastre în lupta dela Oravița, terminată cu umilirea noastră, a fost disgustătoare, a fost și rămâne detestabilă. Sfârșitul dureros de tragic, a luptei acesteia, pe moarte, pe viață, provocat de purtarea rușinoasă a fratilor din Bănat ne însuflă temeri și îngrijorări pentru viitorul, succesul cauzelor noastre. Cum vom îndrăzni a ne împotrivi de aci încolo puternicilor de sus, dacă la alegerea aceasta suma voturilor de pe partea noastră nu atinge nici fabuloasa majoritate, cu care s'au putut fali Românii Oravițeni, că au întrecut abia de $2\frac{1}{2}$ ani pe secretarul de stat Sterényi?! Cum își vor măsura puterile cu potrivnicii, cercurile neasemănat mai neputincioase, decât Oravița? A da răspuns acestor întrebări cardinale numai așa am fi în stare, dacă ne-ar fi dată puțința de a străbate cu privirile seria anilor ce vor se urmeze în curând și să prevedem ținuta ce o vor lua în viitor purtătorii destinului noastre, învârtitorii roatei sorții noastre în lupta ce se poartă pentru câștigarea celor mai elementare drepturi, pe seama unui neam.

Să nu se creadă, că numele „purtătorii destinului nostru” l-ași da partidului național român, ori deputaților naționaliști, sau candidaților la deputație, nu, nici decum. Atributul acesta numai nenorocita, ignorata și desprețuita preoțime e îndreptățită a-l purta. Numai preoțimea nebăgată în seamă a fost vrednică în trecut — o știu cunosătorii trecutului — și-i vrednică astăzi — o știu martorii sinceri ai vremilor, — a se înfrumșeță cu numele „purtătoarea destinului neamului.” Dela noi depinde se menținem în curățenia sa strălucitoare atributul acesta glorios.

Îndurerata a trebuit să tresară inima binesimțitoare a tot Românului cetind știrile ce păreau întâi a nu merita crezământ, dar mai apoi s'au adevărit spre jalea comună a multor mii, cari deplâng pierderea neașteptată a puternicei Oravița din cauza uitării de sine a preoțimii. Noi plângem, contrarii saltă de bucurie, „moderații” — termin proaspet în dicționarul politic — iubilează. Purtarea acelor, cari nu au vrut să știe unde-i locul lor, a indignat toată suflarea românească, pe toți îi condamnăm pentru că au dezertat din fruntea alegătorilor. Când le imputăm însă acestor rădăcirea lor păcătoasă, nu mai puțin ne indignează hiperzelul organelor noastre de publicitate manifestat în combaterea, prea puțin, în huiduirea celor vinovați. Repet, că și eu îi țin de vinovați ba îi chiar osândesc, dar totuși îmi ieau îndrăzneala să protestez în contra hulelor și batjocurilor cu cari îi încarcă unele din foile noastre. Și aceasta nu în interesul lor privat, ci din considerații, ce trec peste granițele intereselor individuale, din considerații față de binele public.

Ei dureros, că preoții aceia au nesocotit cauza turmei păstorite de ei, dar tot atât de dureros, dacă nu și mai dureros și mai simptomatic e obiceiul epidemic ce grăsează de o vreme în redacțiile foilor noastre, dându-se drept fiecărui scriitorăș se terfelească, se ponegrească preoțimea aceea, dela care, pe cum foarte corect scrie primul „Unirii” din 6 Martie, se așteaptă jertfă și iar jertfă și azi și mâne și poimâne. Judece orice om nepreocupat cu cale-i să arunce cu tină în preoțime orice absolvent de câteva clase gimnaziale ori „universitar,” învrăjbit cu cartea și refugiat în redacția cutărui ziar, unde-i primit cu osana pentru că știe face „naționalism ieftin,” făcând paradă cu naționalismul său? Acestor blasfemii

trebuie să li-se opună un puternic *Veto!* Nu pentru noi cei ponegriți, cari ne-am dedat deja cu ocările și injuriile lumii, cari jertfim fără se așteptăm recunoștință, bineștiind, că „mai curând găsești galbini în mocirlă, decât un om recunoscător în oraș,” ci pentru urmările ce le au huiduirile ziaristice. Căci, ca să rămân la cazul cel mai proaspet, să statorim numai bilanțul întâmplării. O parte a preoțimii oravițene s'a reținut dela deprinderea dreptului electoral, o parte a votat cu candidatul naționalist, iarăș o parte cu cel guvernamental. De aici torentul de inzulte, par'că ar fi explodat acumulatorul ovalificativelor, cari de cari mai dejositoare, rezervate pentru criminaliștii cei mai infami. „Trădători nemernici, pângăritori ai altarului, cari nu-s vrednici să mai între în sfânta sfintelor, să-și pună patrafirul după cap, pentru că au profanat *sfânta sfintelor* națiunii” (ce-i și fraza aceasta?) și altele cu mult mai grosolane, curg ca ploaia din norii redacțiunilor. Oare dau-și samă autorii de cele ce scriu? Aducu-și ei aminte de stricăciunile ce le pot cauză otrăvind cu nesocotința lor raportul și altcum nepretinos dintre turmă și păstor? Aducu-și ei aminte că scrisul lor veninos poate destrămă cu desăvârșire legăturile slăbănogite deja dintre preot și popor? Dau-și oare samă că preotul la tot pasul, cu tot ce vorbește în mijlocul poporului, fie în Dumineci și sărbători fie în zile comune face politică (luând politica în înțelesul real al cuvântului) nu numai cu ocaziunea alegerilor de deputat? Dau-și ei samă, că, activitatea mulcomă, nebucinată în lume, a preotului e înzăcit mai importantă, decât o alegere de deputat? Activitatea aceasta continuă, zilnică, neîntreruptă preoțască stau să o paralizaze ziaristii nostri cu potopul lor de ocări, fără a prevedea dezastrul moral prin urmare și material

ce i-l pregătesc prin aceasta poporului aceluia pe care i-l vor rupe cu totul de cătră preotul său, de biserică sa și mai pe urmă i-l vor despoia, inconștii, de credință — quod Deus avertat!

O infierare energică, necruțătoare, dar totodată deamnă și prevăzătoare a tuturor păcătoșilor se impune tuturor foilor noastre. Unele din ele însă au lunecat așa că infierarea așteptată a degenerat în injurii revoltătoare. I-mi place însă să cred că erupțiunile acele au fost numai spontanee, sub impresiunea momentană a indignării. Dacă ar fi așa, s'ar putea spera eliminarea atâtor epetete josnice din vocabulariul ziaristic, mai ales în ce privește preoțimea, care nu mă îndoiesc că va repara ce a stricat și se va pocăi de ce a făcut. Tocmai pentru stirpirea obiceiului de a ocări și a huli pe cei mai bravi fii ai neamului m'am simțit dator a-mi ridică glasul în potriva ponegririi preoțimii.

Frate mai mic.

Serbia. Mult vorbim de Serbia, dar puțin o cunoaștem.

Iată unele date despre ea.

Serbia are teritor mai mic decât Transilvania. Țara muntoasă și deloasă.

În 1906 avea 2.735.147 locuitori. Capitala are 80.747 iar 8 orașe au peste câte 10.000. Între locuitorii de naționalitate străină sunt cei mai mulți românii peste 90.000.

Școli medii sunt 18.

Locuitorii trăesc mai vartos din agricultură și creșterea vitelor. Industria stă pe la început.

Importul în 1905 a fost de 56, iar exportul de 72 milioane, — adică multa bogăție rămâne din an în an în țară. Să expoartă: mulți porci apoi vite, grâu, prune, piei. Să impoartă: fier și oțel, țesături de bumbac.

Din export 89 % merg în Austro-Ungaria.

Venitele statului fac 88 milioane.

Din spese 24 mil. sunt interese după datoriile publice, 18 1/2 mil. costă armata.

Ostași are (1907): 35.580 în timp de pace, iar în timp de război 353.122.

O infamie. „Țara noastră“ în nrul din Dumineca trecută publică următoarele șire:

Înfrângerea dela Oravița. Intențiunea noastră nu e să stabilim din nou responsabilitățile pentru înfrângerea dela Oravița. Pressa noastră cotidiană a dat cauzelor acestor înfrângeri o atențiune deosebită și le-a discutat cu o dureroasă obiectivitate, având curajul să recunoască că vina căderii e, în parte și a noastră.

Noi, de data aceasta, vom stărui numai asupra alor două momente, atingându-le în treacăt și lăsând obștea să facă ea judecata cuvenită.

1. Candidatul guvernamental a cutreerat cercul, timp de 2 săptămâni, în haine preoțești.

2. Episcopul Lugojului Vili Hosszu a adresat preoțimii gr-cat. o circulară în care o îndeamnă să voteze pentru Siegescu.

Somăm redacția dela „Țara noastră“ să publice acel cercular, căci altcum vom fi nevoiți a constata că a cleveti contra Bisericeii și Arhierieilor uniți e ocupația de predilecție a celor dela foaia sibiiană.

Cât pentru chipul necuviincios cum intitulază pe P. S. Episcop al Lugojului, acela încă aparține programului foii dela Sibiu.

Călugării și călugărițele din România, în serviciul spitalelor. În ultimul număr al buletinului sanitar oficial, dl Dr. P. Samarian publică un interesant articol cu privire la serviciul de călugări și călugărițe în spitale.

Biserica catolică are mai multe așezăminte spitalicești, în cari călugării și călugărițele sunt întrebuințați ca să îngrijească de bolnavi. Surorile de caritate, recrutate din mănăstiri, vor da firește o îngrijire mai blândă bolnavilor, decât actualii servitori, cari brutalizează, în majoritatea cazurilor, pe bolnavi.

Autorul articolului spune că: „Sunt atâtea sute de călugări și călugărițe, cari instruiți în rolul de infirmieri, le-ar șede mai bine la căpătâiul bolnavilor, decât pe potecile întunecoase ale pădurilor sau în piețele unde se țin bălciurile. Menirea lor de devotament creștinesc și uitarea a tot ce e pământesc, va fi mai cu folos întrebuințată, iar împărăția cerurilor ar câștiga-o mai ușor, îngrijind de cei ce sufer, decât să-și treacă vremea în trândăvie, fiind de povară statului, arătați și cu degetul ca unii ce nu știu decât să doarmă.“

* * *

Acest articol a produs o vie impresie în cercurile medicale și a fost viu comentat.

Se crede, că direcțiunea generală a serviciului sanitar ar avea intențiunea de a interveni pe lângă ministerul cultelor și instrucțiunii, pentru stabilirea unui aranjament în acest senz.

Cu modul acesta, beneficiile Statului nu ar fi mici, iar călugării și călugărițele noastre ar da o strălucită dovadă de devotament creștinesc.

FOIȚĂ.

Sonet.

*Ce jalnic plânge apa din izvoare
Curgând domol, sub farmecul de lună,
Iar din afund un cântec lin răsună
Pierdut pe valul apei căldătoare.*

*Ce blând zimbesc din zariștea senină
Sfloși luceferi plini de reverie
Ș'n taina adâncă 'n sfânta nostalgie,
Doar' freamătul de frunze mai suspină.*

*Atins de-a nopții taină simbitoare
Pierdut sub vraja vremii curgătoare
Cucernic plec genunchii de 'nchinare.*

*Ș'n susurul de frunze alintate
Îmi pare că sfielnică străbate
A viselor duioase îmbrățișare.*

Marșeșcu.

SCRISORI.

Prietinei.

I.

Viața acestei capitale, acestei imense havre jidovești, nu mă amuzează de loc.

Niciodată nu m-am putut împrietini cu viața agitată, cu adurmecările, cu trapadul, cu găfăitul, cu alergările, pe care lumea aceasta caraghios de pestriță, le pune zi de zi, ceas de ceas, întru câștigarea banului. Dacă e să vezi omul, în toată golătatea firii lui, de fiară răpareată scârboasă, decrepită, de vertebrat ce știe trăi clipei, de biped, care-și deslănțue în toată furia patimile, fără nici o rezervă, fără rici o stăpânire, dacă e să vezi cuibarul tuturor ticăloșilor din lume, a tuturor păcatelor închipuite și neînchipuite, n-ai decât să-ți închipui o capitală, și mai ales o capitală ca aceasta, o capiște de păcate și ticăloșii. Urâsc, urâsc până la greață viața acestei capitale, în care o singură idololatrie se face, cea a păcatului.

Rămâi mirată, dragă prietină, nu e așa? Ochii tăi, pe cari ti umezește nevinovăția și dorința unei lumi ce ai dori, — ce mult ai dori! — sb ști de aproape, par'că văd cum clipește a nedumerire. Nu se poate, îți vei zice, și-ți vei scutura — dârz și — draguț căpșorul și mâna ta, neștiutoare mână, va mototoli nervos și agitat hârtia acestei scrisori. Nu se poate! Și-ți vei aduce aminte, îți vei înșiră, cum înșiri boabele de mărghitar, în sufletul tău curat, toate senzațiile,

toate emoțiile, pe cari le-ai cules din cărți ce infățișează în colori vii de farmec, viața orașelor mari, ori îți vei împropăta cea ce ți-a fost dat se auzi povestindu-se din tainele acestor capitale, — și mîntea ta, ca cutremurată de o senzație de plăcere neînțeleasă, îți va repeta de nou, că nu se poate.

Sfântă nevinovăție! Așa-mi ziceam și eu pe vremuri. Pornind din satul meu din școala cu ferestrele cât pumnul, am ajuns la oraș, cu școlile mari. Dar pe măsura în care, la cunoștința buchilor ce am adus-o cu mine din satul meu, se adaugeau cunoștințe nouă, în aceea măsură simțiam, că nici școlile aceste nouă, cu dascăli mulți, cu ferestrele mari-mari, nu mă pot cuprinde, nu mă pot îndestuli. Doriām să bat alte drumuri mai lungi, decât drumul scurt din satul meu până la orașelul cu școlile mari. În închipuirea mea, căreia cărțile ce cetisem îi deschisese alte orizonturi, vedeam alcătuirile minunate a orașelor mari, în cari atâtea lucruri mari, atâtea subiecte de roman și nuvele se găsesc. Nu mă puteam mulțumi orașelul cu străzile strimte, cu casele mici, bajocoritor de mici, și cu aceleași tipuri prozaice de oameni.

Îmi trebuia alt aer și alte orizonturi.

Ei, — și le-am avut. Tu vei fi știind bine, că pe când am isprăvit șirul de școli din orașelul nostru, nu eram tocmai băiat nevrâstnic. Și-ți vei fi aducând bine aminte de bucuria expansivă, copilărească, ce m-a cuprins și m-a stăpânit zile de-arândul, când

REVISTE.

Franța. Deși legile draconice ale francmasonilor, n'au putut nimici biserica creștină, ea totuși suferă foarte mult. Drepturile ierarhilor, drepturile singuraticelor biserici și preoți nu sunt asigurate, și dela 1905 încoace n-au găsit încă baza legală, pe carea s'ar putea organiza catoliciei — în privința bisericească — fără să fie atinsă constituția bisericii și în special drepturile episcopilor. Franțezii așteaptă dela Papa să le dea un plan de organizare, dar între marginile legilor actuale biserica nu se poate organiza, și așa Papa nu le poate împlini voia. Sunt tare multe încercările și teoriile publicate în foile catolice de mai mulți bărbați însemnați referitor la organizare, dar ele ori nu sunt practice, ori nu se nimeresc cu legislația civilă, și ce e mai mult: urmăresc întărirea cutărui partid politic sub masca bisericii. Multă energie să pierde în frământarea atâtor partide catolice, cari împiedică multe lucruri bune în biserică.

Croația. Episcopul *Iosif Strossmayer* a murit de 4 ani, și guvernul unguresc nici nu se gândește, că la Diacovar e lipsă de episcop pentru cărmuirea bună a bisericii. Mai sunt vacante și trei stule canonicali. După

foaia bisericească din Salzburg venite — frumoase — intercalari nu le lasă guvernul să intre în fondul intercalat diecezan, ci și le ia împrumut, căci are lipsă de parale. Roma a provocat guvernul în mai multe rânduri să-i facă propunere pentru completarea scaunului episcopesc din Diacovar, dar guvernul are lipsă de venitele intercalari, cari fac la an cam 700.000 coroane. — E vacantă acum și dieceza de *Zeng*, și așa aproape 2.000.000 de Croați au numai un episcop, pe cel din Zagreb.

Serbia. Suntem într'o agitație continuă. Veștile despre războiul inevitabil se năpustesc din toate părțile. Și toți se tem de războiu, căci nime nu știe, că unde s'a sfârși, când și cu ce rezultat. Serbia observă o ținută de tot provocatoare; — nota ei trimisă ca răspuns notei noastre — e o provocare formală — ea la toate răspunde numai la ce ar trebui nu. S'a hotărât ca să se trimită Serbiei o nouă notă, la care are să răspundă în timp fix. Și dela răspunsul acesta va atârna totul.

Pregătirile ce le face Serbia sunt adevărate pregătiri de războiu. Trupele ei sunt concentrate la graniță. Ministrul Serb de războiu a adus la cunoștința guvernului, că

toți bărbații dela 20--48 ani sunt sub arme și provăzuți cu muniție suficientă. Pentru 15,000 de voluntari încă sunt muniții suficiente.

Planul de luptă al Serbiei e deja făcut, și pleacă din principiul planului de luptă al Rusiei din 1812 când a frânt puterea uriașă a lui Napoleon. Linia Dunărei Serbiei voiesc se o predeie, și se vor retrage în interiorul țării lor la Nis, unde vor aștepta armata Monarhiei. Cetele voluntare însă vor opera în Bosnia și Herțegovina și se vor lua la hărțuială pe pământul ocupat. Linia Drina va fi păzită ca se apere de a fi atacată grosul armatei sârbe în aripa stângă când se va retrage spre întăritura principală.

Indrăsneala aceasta a Serbiei de a se prinde în războiu cu o putere cu mult mai mare ca ea e o urmare deoparte a agitațiilor ce le-au făcut partida războinică din Rusia și care ajută cu bani grei aceasta mișcare, de alta, e credința, că monarhia noastră e în pragul descompunerii.

Intre încordările aceste atât de acute, când se așteaptă clipă de clipă bubuitul tunurilor, puterile mari înspăimântate de ceea ce poate se urmeze, se grăbesc din toate părțile să mențină pacea, facând atentă Serbia la urmările neprevăzute ce se pot naște din acest războiu. Rusia spune și ea Serbiei să fie pe pace și spune, că ea nu se amestecă — în același timp însă face și ea mobilizare. La aceasta mișcare a Rusiei se scutură și Germania, care a spus, că ea va apăra Austria cu arma dacă va fi nevoie. Franța încă se mișcă și se va mișca și Anglia, — iar Italia stă gata la granița Austriei și la țermurii Montenegrului ca să-l apere în caz de lipsă.

Se sperează însă, că acest războiu dintre Monarhie și Serbia, dacă va fi, nu va provoca o conflagrație generală.

Cronică literară.

Din ultimele publicațiuni ale institutului „Minerva” însemnăm aci A. Vlăduță: *Poezii*, un mare volum de aproape 300 pag., cuprinzând activitatea poetului pe 20 ani, din 1888 până la 1908. Volumul acesta e o colecție aproape complectă a poeziilor sale, din cari se remarcă marele lui talent și limba-i atât de bogată în imagini și plină de dulceață.

Tot acolo a apărut: Nathalia Iosif-Negru *O primăvară*, cântece. Coperta acestui volum e împodobită cu flori albastre de cicoare,

am primit vestea, dela un bun prietin, că am loc, că pot se merg și să stau mai multă vreme în orașul, în capitala, spre care se îndreptau toate gândurile și toate dorințele mele. Am mers și am stat multă vreme. Dar n-aș dori nimenuia să se întoarcă de undeva cu sufletul plin de atâtea desiluzii, cum m-am întors eu din această capitală, Amara desamăgire ce-am adus-o cu mine din această capitală, tu ști bine, că de București e vorba, o s'o port în suflet, ca pe o piatră grea, atâta vreme, câtă nu-mi va fi dat ca alte vești bune, în svăpăierea unor avânturi înălțătoare spre cari atâta lume se gândește, să-mi verse, cu profuziune, lumină în întunerecul ce l-am adus cu mine din această parte de lume românească. Și acum îmi aduc aminte, de ușurarea ce am simțit-o în suflet, când după câteva luni de ședere acolo — am pornit în coace spre țara noastră, spre pământul unde în cruntă și în răbdătoare muncă se trăiește o viață grea, se îndură prigoniri amare și se plămădește, din vis și nemângăiere, o lume de nădejdi, a căror împlinire se așteaptă să vină tocmai din țara, a cărei pământ eu îl părăsisem cu atâta întunerec și amărăciune în suflet.

Vei înțelege însă, că nu de aceeaș natură e decepțiunea ce am avut-o aici în capitala aceasta, spre care n-are pentru ce să se îndrepte nici unul din, gândurile și așteptările ce ni-se îndreaptă spre alte locuri. De dincolo am căutat o lumină pentru suflet,

o intruchipare cel puțin în parte a nenumăratelor iluzii cu cari îmi eră încărcat sufletul în aceea minunată zi de Iulie când am trecut, cutremurat în toată ființa granița românească, am crezut să găsesc strălucind în toată splendoarea, fără leac de pată și adumbrire, altarul culturii românești, de care mi-aș fi apropiat sufletul ca de o taină sfântă. Nu l-am găsit așa. Și nu puteam să-l găsesc în felul, în care mi-l închipuiam eu. Am așteptat prea mult, încât puținul, care pe alți oameni cu temperatura mai normală i-ar fi putut mulțumi, pe mine nu m-a putut mulțumi absolut de loc. Am căutat un suflet românesc, puternic, strălucitor, care să-mi străbată ființa în toate părțile ei, așa cum, în zile frumoase de primăvară, lumina și aerul de afară î-ți străbat trupul în toate încheieturile lui.

Nu l-am putut găsi. De aici durerea și amărăciunea mea.

Dincoace, în această babilonie nouă, n-am căutat împlinirea nici unei iluzii. Viața rea ticăloșii unei lumi păcătoase, pentru care în sufletul meu n-am încălzit nici când nici o înclinare, m-au umplut nu de durere, ci de disgust.

Nu mă înțelegi încă, prietină dragă nu e așa? În altă scrisoare însă o să cerc a te lămuri mai de aproape.

Cu bine.

Budapesta.

Prietinul.

cari din întâmplare se potrivesc așa de bine cu cântecele duei Iosif. Se văd a fi primele versuri, așa de sfoase, de puțin îndrăznețe și cu puțină viață, ca și florile de cicoadă, dacă se desfac de micile rămurele, pe cari înfloresc. Multe din aceste cântece, aduc aminte de Eminescu și multe rime ne fac să credem, că scriitoarea nu e stăpână pe vers și tehnica lui.

„Din satul nostru“ de Ioan Ionescu-Boteni e titlul unui volum de nuvele și schițe. Remarcăm pe *Hanul din zăvoi și Prea târziu*, cari ne dau o desăvârșită icoană de puterea de observație a scriitorului, de chipul perfect cum cunoaște viața dela țară obiceiurile și toate supărările și veselile țărăului. În bucata a doua autorul e de o gingășie admirabilă, prezentându-ne reintâlnirea târzie a doi tineri, cari se iubeau în ascuns. Graiul e curat și limpede.

Din Biblioteca românească a lui Socec, ni s'au trimis:

Nr 35. Tolstoi: Ivan Prostul, poveste, tradusă de G. Carp.

Nr 36. Maupassant: Sicilia, descriere de călătorie, tradusă de A. Mândru.

Nr 37. Karcavița: Dreptatea mării nuvele traduse din grecește de Kostopol.

Nr 38. St. O. Iosif: A fost odată, poveste în versuri.

Nr 39—40. M. Kogălniceanu: Imbunătățirea soartei țărănilor, două cuvântări.

Nr 42—44. Cântece din popor, cu note muzicale, culese de P. Ciorogariu.

Nr 48—50. Unirea, cu un articol a prof. Răscanu asupra lui Voda Cuza și cu o mulțime de portrete.

Aceste trei volume din urmă ar merita o publicitate cât mai estinsă; două, fiindcă se ocupă cu oameni și lucruri dela marele eveniment al unirii Principatelor române, iar colecția dlui Ciorogariu fiindcă pentru prețul de 80 bani popularizează o mulțime de cântece populare de dincolo și dincoace de Carpați.

Tot asupra Unirii e și un mic studiu a dlui N. Iorga, scris cu căldura și patriotismul acela, cari caracterizează toate discursurile dsale. După ce face o scurtă revistă asupra celor două țări românești, alui Mihail Viteazul și Ștefan Voda, trece la revoluția din 1848 și începuturile Unirii. Cărticica aceasta costă numai 80 bani, o recomandăm tuturor.

Adunarea generală a Societății meseriașilor din Blaj.

— raport special. —

Duminecă în 7 Martie n. la oarele 3 d. a. și-a ținut Societatea meseriașilor români din Blaj a VI-a adunare generală. Erau de față aproape toți meseriașii de seamă, apoi câțiva dintre intelectuali, cari urmăresc cu căldură orice mișcare culturală românească. Din raportul general, citit de secretarul societății, am remarcat următoarele date vrednice de știut: Societatea meseriașilor s'a afirmat într'un mod demn cu ocaziunea sfîn-

țirii steagului. La expoziția aranjată, cu acel prilej au luat parte activă 38 măiestrii și anume: 2 mehanici, 1 rotar, 1 faur-rotar, 1 argășitor, 4 comercianți, Tipografia arhidiecezană, 4 măsari, 3 croitori, 1 curălar-funar, 1 ciobotar, 6 păpucari, 1 compactor, 3 cojocari, 1 franzelar, 1 frizer, 1 cofetar; iar la secția lucrurilor de mână femeiești 7 dame și 13 fete de meseriași. Societatea numeră între membrii ei: 11 fondatori, 18 pe viață 80 ordinari și 10 ajutători; are o bibliotecă din 250 volume. Donațiuni în cărți s'au primit dela domni: *Aurel C. Domșa, Alesandru Ciura și Ioan Băiuă*. În decursul anului s'au citit cu 100 volume mai mult ca în trecut. Averea societății a crescut frumșel: în bani 3032'93; iar în mobile 1446'70. A dat premii în cărți ucenicilor meseriași în valoare de 24 cor. 70, a dat ajutoare în bani ucenicilor mai buni în suma de 200 cor. și a contribuit cu aproape alte 200 cor. la provederea cu vestimente a ucenicilor săraci. — S'au aranjat 2 producțiuni teatrale, și s'au ținut 7 conferențe pentru meseriași. — Rapoartele s'au luat spre știre. Tot acum s'a ales și comitetul pe un nou period de 2 ani. În comitet s'au ales: *Gavril Precup*, prezident, *Aurel Trifan*, viceprezident, *Augustin Grușița*, secretar, *Vasile Suci*, cassar, *Vasile Berzan*, controlor, *Demetriu Turc jun.*, bibliotecar, *Arcadie Ienășel*, econom, iar membrii în comitet: *Dr. Dănilă Szabó*, *Dionisiu Trifan*, *Ilie Mircea*, *Vasile Barna* și *Nicolae Baciu*. La propunerea comitetului au fost proclamați de membrii onorari: *Dr. Augustin Bunea*, canonic, *Iacob Mureșan*, prof. de muzică și *Dr. Iuliu Maniu*, deputat. Ținem să remarcăm la acest loc colecta deschisă de prezidentul societății în favorul casei societății împreunată cu hală de vânzare. — La apelul prezidentului au răspuns toți cei de față subscriind frumoasa sumă de cor. 750. Cei mulți înainte.

Tot cu ocaziunea adunării generali s'au înscris următorii: *membrii pe viață* Vasile Suci, prefectul tipografiei, Ioan Vancea, candidat de avocat, *ordinari*: Nicodim Murza, Teodor Cristea, croitor, Cesar Demian, comerciant, Iosif Marcu, calfă pantofar; Ioan Coman, calfă pantofar, Mija Porfiriu calfă pantofar, Nicolae Ișan, măestru pantofar în Betlean, Ioan Balint, comerciant, Petru Moga, franzelar, *ajutători*: Dna Virginia Precup, Ioan Fodor, profesor, și Dr. Voicu Nițescu candidat de avocat Blaj.

Pentru nenorocității din Messina.

(Continuare).

	cor.
207. Năoiu	5'10
208. Chirileu	4'18
209. Boziaș	4'40
210. Cason	2'60
211. Ilembac	2'—
212. Daia-săs.	5'58
213. Șmig	8'20
214. Biia	8'68
215. Iclod	10'—

216. A.-Iulia-Maieri	6'62
217. Aiton	24'—
218. Drâmbar	2'—
219. Săbad	35'—
220. Jucul-inferior	8'40
221. Șard	26'—
222. Mogoși-Coșiocani	6'90
223. Șaroșul-magiar	5'18
224. Ibișdorful-săs.	2'64
226. Nistru (diec. Gherla)	6'—
227. Socol	10'—
228. Frata	2'50
229. Balda	9'14
230. Cicud	16'—
231. Tăureni	14'32
232. Gogan-Varolea	5'50
233. Ganfalău	4'40
234. Cetate-de-baltă	3'70
235. Căpâlna	4'46
236. D.-st.-Mărtin	17'—
237. Copand	5'—
238. Poiana-de-Arieș	3'60
239. Giuluș	5'14
240. Urisiul-inf.	7'20
241. Bernade	10'—
242. Vamoș-odriheiu	7'—
243. Mineș	12'40
244. Gurghiu	8'30
245. Bicz	17'—
246. Band	26'78
247. Iași	6'80
248. Subpădure	10'—
249. Dămb	14'—
250. Ciumbrud-Săncrai	13'—
251. Hășdate	25'—
252. Săcal	10'40
253. Salciua-inf.	21'06
254. Ațintiș	2'42
255. Zlagna	4'—
256. Petrilaca	22'90
257. Filpișul-mare	2'—
258. Tâmpăhaza-Ujfalău	13'34
259. Șelcâu	4'—
260. Beld	10'—
261. Necrilești și Mogoș-Birlești	3'84
262. Băița	25'—
263. Velcher	18'—
264. Beica-magh.	5'—
265. Chiberiul-sup.	19'—
266. Lunca	16'60
267. Sângătin	11'76
268. Curticap	17'—
269. Cergăul-mare	10'64
270. Șona	20'25
271. Boian	3'—
272. Cămpeni	10'12
273. Mânărade	25'—
274. Sânpaulul-ung.	10'10
275. Proștea-mică	11'30
276. Tihău	10'34
277. Lita-rom.	15'—
278. Nojlac	6'26
279. Silvașul-rom.	11'—
	suma 771'05
	transport din urul 9 2645'29
	total 3416'34

(Va urmă)

Societate pe acții pentru comunicație și export de ape minerale ungare. Budapesta, V., Băthory 5.

Vânzarea exclusiv a următoarelor ape minerale:

Apă de Borszék fântâna principală	Apă de Boholt	Apă de Kászón-Jakabfalva
> > Borszék fântâna Kossuth	> > Vâlcele (Előpatak)	> > Kászón-Salutaris
> > Borszék fântâna Boldizsár	> > F.-Rákos Mária	> > Répát
> > Bodok Matild	> > Fehérvő	> > Székely-Selters
> > Baross	> > Gloria	> > Stoiceni (Stojkai)
> > Borhegy	> > Horgász-Hankó	

MAINU.

A sosit la Ordinariatul arhiepiscopesc scrisoarea ministrului de culte, prin care aseamnă la perceptoratul regesc din Blaj suma de 261,118 cor. 51 fil. ajut, ce e de a se socoti ca întregire congruala pe semestrul I. al anului 1908. Suma e de a se împărți conform circularului dat referitor la întregirea congruala a semestrului II. al anului trecut. Din conspect a șters domnul ministru — fără motivare — un preot foarte bun, căruia nu i-au asemnat nici când ajut guvernele de pe vremuri.

Convocator!

Subscriși prin aceasta convocăm la adunarea generală de constituire a a unei însoțiri economice-comerciale cu sediul în Blaj pe 31 Martie 1909 st. u. la oarele 2 în localitățile casinei române din Blaj pe toți aceia cari până acum ori până la constituire s'au însinuat de membrii ai însoțirii înfrățite cu următorul

PROGRAM:

1. Constituirea biroului.
2. Constatarea numărului membrilor însinuați și a cvotelor subscrise.
3. Desbaterea proiectului de statute.
4. Alegerea direcțiunii.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Închiderea adunării generale de constituire.

Blaj, la 20 Martie 1909.

Dr. Augustin Bunca, canonic, *George Bărbat*, protopop, *Ioan F. Negruțiu* profesor, *Dr. Danil Szabó*, avocat, *Niculae Pop*, profesor, *Vasile Suci*, prefectul tipografiei arhid.

Nr. 4-1909.

Convocator!

Domnii membri ai „Casinei române din Blaj“ în vârtutea §. 11 din statute sunt invitați prin aceasta la a

XIII-a adunare generală ordinară,

care se va țineă Duminecă în 28 Martie n. 1909 la 10^{1/2} oare a. m. în localul Casinei cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul general al Comitetului.
3. Raportul cassarului.
4. Esmiterea alor două comisiuni: a) pentru cenzurarea raportului general, b) pentru cenzurarea rațiunilor și a proiectului de budget.

5. Raportul comisiunilor.
6. Întregirea Comitetului.
7. Alegerea alor doi membrii pentru verificarea procesului verbal.
8. Eventuale propuneri.

Blaj, din ședința Comitetului Casinei române ținută în 18 Martie 1909.

Dr. Augustin Bunca,
prezident.

Ioan Fodor,
notar.

Noutăți.

Reuniunea Femeilor Române din Blaj. Duminecă în 27 Februar a. c. și-a ținut Reuniunea Femeilor din loc adunarea generală sub conducerea dnei *Cornelia Deac*, prezidenta Reuniunii. Adunarea a fost cercetată bine și deschisă prin o vorbire potrivită (am publicat-o în numărul 9 al „Unirii“). Din raportul comitetului s'a constatat cu plăcere, progresul ce-l face Reuniunea an de an. Cu toate, că a dat ajutoare însemnate elevelor dela școala din loc și internatului de fetițe, ea dispune azi de aproape 12,000 coroane. Cu asta ocaziune s'au înscris membri pe viață: dnul și dna *Maior*; membri ordinari: dna *Nyergeș*, dsoarele: *Bozdoc* și *M. Halász*; cu totul are 125 membri, ceea mai mare parte din Blaj; membri de afară preotese și și învățătoarese, înscrise la început cu multă însuflețire, s'au lăsat una după alta, foarte puține din ele au mai rămas membre a Reuniunii. Macareă aceasta tocmai asupra fetitelor de preoți și învățători își varsă roadele în locul prim. Prin urmare se cuvine, ca preotesele, învățătoaresele și alte femei cu inimă, să se înscriuască în jurul Reuniunii, să se înscrie de membre la aceasta (taxa anuală e numai 4 coroane) și să contribuie astfel la creșterea fondului, care are chiemarea se ajute fetițele sărace dela școala din Blaj. Cine știe dacă cel ce dă, nu șie-și își dă. — În adunarea aceasta s'a întregit și comitetul, alegându-se: dna *Augusta Dr. Szabó* și dsoara *Eliza Bodocan*, directoara internatului.

Conferență publică. Duminecă în 14 Martie a. c. tinarul profesor dela gimnaziul nostru di *Traian German*, rugat de către despărțământul Blaj al „Asociațiunii“, a ținut o conferență foarte instructivă și interesantă. Obiectul ei a fost *electricitatea*, aceasta putere tainică, carea ca fulger ne umple de spaimă, produsă însă de om aduce cele mai bune și mai mari servicii: luminează, încălzește pune în mișcare roatele celor mai complicate mașini, ț-ți duce gândul (telegraful) preste țări și mari, ț-ți duce glasul chiar (telefonul) până la departări nimitoare. Expunerile frumoase, însoțite de număroase experimente au plăcut mult, și conferențiarul a fost răsplătit cu multe aplause.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român s'a constituit în Blaj Marti în 9 c. Dl *Aurel P. Bănuț* a desfășurat în o

consfătuire bine cercetată rostul Societății și a comitetelor filiale. S'au înscris membrii noi la 40 (3 fundatori, 30 pe viață, 2 ordinari și 3 ajutători) așa în cât azi avem aproape 50 de membrii la aceasta Societate în Blaj, un număr considerabil socotind și celealalte instituții locale, ce avem să susținem. În comitetul filial s'au ales pe lângă profesorul G. Precup, membru de încredere al Societății, următorii: Dnele *Cornelia Deac* și *Elena Trifan*, Dsoarele *Veturia F. Negruțiu* și *Getta Hodosiu*, Dnii: *Iacob Mureșan*, *Dr. Eugen Solomon*, *Dr. Ambrosiu Chețianu*, *A. C. Domșa*, *Dr. Daniil Szabó*, *Vasile Suci*, *Augustin Coltor*, *Ioan V. Vancea*, și *Silviu Handrea*. Comitetul își va alege pe oficiali cât mai în grabă.

Neurolog. † *Enyedi Lajos*, avocat, jude de tablă în penziune, decorat cu crucea de fer ord. III. A repauzat Marti în 16 Martie în al 66-lea an al etății și 28-lea al căsătoriei. Joi în 18 Martie a fost înmormântat fiind de față un public numeros. Trimitem condolențele noastre îndureratei familii.

— † *Veronica Florian*, născ. *Poruțiu* din Copand, după un morb greu și îndelungat ș'a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, împărtășită fiind cu sf. sacraminte ale muritorilor în etate de 60 ani.

Odihneasă în pace!

Posta Redacțiunii.

»*Plâng frații.*« Nu se poate. De altcum grijește, ca încercând să urmezi modul de a scrie a cutărui poet, să nu devini imitator prea servil.

I. A. S'a constatat primirea banilor colectați și atâtea e de ajuns.

I. H. Nu credem de nimerit să se publice colecta spedită de Dv motivele credem că le pricepeți.

I. C. Suma de cor. 640 s'a primit dela parohia Băița (Láposbánya) din dieceza Gherlei.

M. V. Pr. Nu ne ocupăm de opere literare ce nu ni-se trimit. Scuzăți.

I. Ag. Am primit, urmează scrisoarea.

Oct. L. Mulțumite, va urmă.

Dr. S. E. Am ajuns între Sicila și Caribdis; și unul și celalalt strigă în potrivă. Măcar prietini, cari pricep situația noastră, de ne-ar cruță!

Practicant de apotecă,

află aplicare în farmacia subscrului.

Cel puțin VI. clase gimnaziale se recer nedreșit.

Pentru informații mai de aproape a se adresă.

Cornel Demeter.

farmacist, Orăștie (Szászváros).

(14) 1-2

Sirolin

produce poftă de mâncare îngrășă, oprește tusa, regulează secrețiunea, și oprește asudarea peste noapte.

Se recomandă zilnic de medici și profesori contra officei, guturaiului, tusei măgărești, scrofulei și influenței

Fiindcă sunt imitațiuni fără preț se ceri todeauna pachetare originală de „Roche“.

F. Hoffmann-La Roche et Cie,
Basel (Helveția).

„Roche“

La ordin medical îl primești din ori ce farmacie.
— Prețul unei sticle 4. — cor.

(4) 8-35

Partea literară.

Monarhia bisericească întemeiată de Isus Hristos.

(Continuare).

Pentru producerea naturii omenești fizice și individuale a lui Hristos, actul atotputerniciei divine, pentru a fi eficace, a recerut numai o alipire per eminentiam *passivă* și *receptivă* din partea naturii *feminine* a personalității Fecioarei Preacurate; zidirea omenirii sociale și colective a lui Hristos, adică a trupului lui universal (a bisericii), recere ceva mai puțin și în același timp ceva mai mult. Mai puțin, fiindcă baza omenească a bisericii nu are nevoie să fie reprezentată prin ceva persoană absolute curată și nepătată, căci nu-i lipsă a se crea o relațiune substanțială și individuală, ori o unire hipostatică și completă a celor două naturi, ci de a efectui numai o legătură actuală și morală. Dacă însă această legătură nouă (legătura dintre Hristos și biserică) este mai puțin profundă și mai puțin intimă, decât cea precedentă (dintre Cuvântul dumnezeesc, și natura omenească în sinul Fecioarei nepătate), în schimb, omenește vorbind, este mai pozitivă, și mai vastă. Mai *pozitivă*, fiindcă această nouă unire în Spirit și Adevăr recere o voință *bărbătească*, care premerge revelațiunii, și o inteligență *bărbătească*, ce împrumută o formă oarecareva determinată adevărului primit. Această nouă legătură este mai *extinsă*, după ce formând baza constitutivă a unei ființe colective, nu se poate mărgini la o relațiune personală, ci trebuie să dureze în etern, ca o funcțiune socială permanentă. Ori și cum trebuie deci să se afle în omenime acest punct de împreunare activă între ființa divină și cea omenească, care să constituie baza sau piatra fundamentală a bisericii creștine. Isus, prin preștiința sa supranaturală, a indicat deja înainte această piatră. Spre a ne arăta însă, că alegerea-i este subtrasă de sub orice arbitriu, alt undeva începe căutarea corelativului omenească a adevărului revelat. Mai întâi recurge la *sufragiul universal*. Vrea să vadă e cu putință oare, ca să poată fi recunoscut, primit, mărturisit prin opinia mulțimii oamenilor, prin vocea poporului: *quem dicunt homines esse Filium Hominis* — ce zic oamenii, cine sum eu? Dar adevărul unul și identic este, pe când părerile oamenilor sunt multifarii și contrazicătoare. Vocea poporului, care se pretinde a fi vocea lui Dumnezeu a putut da numai niște răspunsuri pline de erori arbitrare și discordante cu privire la chestia despre Dumnezeu-Omul. Nu este posibilă nici un fel de legătură între adevăr și erori; omeneștii nu poate intra în relațiune cu Dumnezeu prin sufragiu universal, biserica lui Hristos nu poate fi întemeiată pe bază democratică.

După ce sufragiul universal nu s'a dovedit de mijloc bun pentru confirmarea omenească a Adevărului divin, Isus Hristos se adresează către aleșii săi, către colegiul apostolic, către acest primordial sinod ecumenic: Vos autem quem me esse dicitis — dar voi cine mă socotiți a fi? Apostolii însă tac. Când eră vorba despre aceea, să spună părerile oamenilor, au vorbit deodată toți

cei doisprăzece, de ce lasă oare pe unul singur să vorbească, când e vorbă despre a mărturisii un Adevăr divin? Ori doară nu sunt toți perfect de acord în păreri? Oare Filip nu înțelegea limpede relația esențială dintre Isus și Părintele ceresc? Oare Toma se îndoiă cu privire la puterea mesiană a Invățătorului său? Capitlul ultim a evangheliei sântului Matei ne spune, că chiar și pe muntele Galileei, unde au fost chemați de Isus *cel înviat*, apostolii nu s'au arătat a fi conglăsuitori și tari în credința lor: Quidam autem dubitaverunt (Matei, XXVIII, 17).

Pentru ca conciliul să poată mărturisi unanim adevărul pur și simplu, e lipsă ca să fie conciliat. Actul decisiv trebuie să fie un act absolute individual, act de a unui singur. Actul acesta însă nu-l poate presta nici mulțimea credincioșilor, nici sinodul apostolilor, ci numai Simon fiul lui Iona e, cel ce răspunde lui Isus. „Respondens Simon Petrus dixit: Tu es Filius Dei vivi.“ El răspunde pentru toți apostolii, vorbește însă din capul său, fără de a-i conștă pe ei, fără de tinde să știe unescu-se oare cu el în păreri. Când apostolii unul după altul au spus părerile mulțimii, care urmă lui Isus, ei au spus tot erori; dacă Simon ar fi avut de gând să spună înseși părerile apostolilor, poate că n'ar fi nimerit adevărul pur și simplu. El însă a urmat impulsul sufletului său, vocea conștiinței sale proprii, iar Isus, sârbătorește aprobându-l, declară că această inspirație, care a fost de tot individuală, i-a venit dela Părintele ceresc, adică aceasta a fost un act omenească și deodată și dumnezeesc, o adevărată împreunare între Ființa absolută și subiectul relativ.

S'a aflat punctul fix, stânca sau piatra neclătită pentru a așeza pe ea opera divino-umană. Un singur om, care, prin asistența lui Dumnezeu, răspunde pentru lumea întreagă, — iată baza constitutivă a bisericii. Ea nu se razimă nici pe unanimitatea imposibilă a tuturor credincioșilor, nici pe conglăsuirea totdeauna dubioasă din vre-un sinod, ci pe unitatea reală și vie a Principelui apostolilor. Și prin urmare de ori câte ori se va ivi omenimii creștine ceva chestiune de adevăr de credință, nici prin sufragiu universal nici prin consfătuirea celor aleși, nu se va putea ajunge la rezolvare determinată și decizivă. Părerile arbitrare a oamenilor nu vor produce decât eresii, iar ierarhia, dacă e decentralizată, și ajunsă a fi atârnată dela grația puterii lumești, se va reține dela a se manifesta, sau se va manifesta în un atare sinod, cum a fost la-trociniul din Efes. Adecă numai în unire fiind cu această piatră, pe care s'a întemeiat biserica, se vor putea constitui adevărate sinoade, și fixa adevărul prin formule autentice.

Aceasta nu e numai ceva părere, acesta e un fapt istoric de tot imposant, care în momente solemne a fost mărturisit și de însuși episcopatul oriental, cel atât de jalus față de urmașii sântului Petru. Nu numai admirabilul tractat dogmatic a sântului papă Leo Marele a fost recunoscut ca un op a lui Petru de către Părinții grecești a sinodului patrălea ecumenic, ci tot asemenea lui Petru i-i atribue și sinodul al șeasălea epistola

papei Agaton (care nici pe departe nu avea așa mare autoritate personală ca Leo): „Capul și Principele apostolilor, ziceau Părinții orientali, eră cu noi împreunăluptător... și Petru a vorbit prin Agato (... kai di' Agathōnos ho Petros ephthengeto).“ (Collectio conciliorum (Mansi) T. XI. col. 658).

(Va urmă).

Mysterium crucis.

Roman

din timpul împăratului Nero

de

Felix Nabor.

(Continuare)

59

Se auziră suspine line în grupele de femei, cari priveau pline de admirare la această profetă, ce vorbea cu puterea convingătoare a adevărului, carea trebuia să te facă să crezi.

„Și totuși,“ continuă ea, „totuși l-au restignit pe cruce, pe prietinel oamenilor, pe făcătorul de minuni! Aceea a fost o zi înfricoșată în istoria popoarelor. Nori puternici în forme înspăimântătoare se lăsară pe pământ și din ei ieșau fulgere; orașul eră tăcut, ca și când moartea și-ar fi apăsă pe el semnele ei negre... Cătră nouă ceasuri din zi soarele se întunecă și un cutremur înfricoșat scutură pământul, încât se părea, că lumea voia să se desfacă toată și să se cufunde în nimica... catapeteasma templului se despica în două bucăți; mormintele se deschiseră și se văzură dreptii, profetii și preoții cei mari, începând dela Zaharie, până la Irimie, carele a profetit răsbunarea celui Preatnalt, ieșind, ca focul, din morminte...“

Copleșită de aceste amintiri ea își acoperi cu vălul fața cea udată cu lacrimi și ingenunchie pe marmura cea tare.

Titus Claudius Sabinus însă își întinse brațele și vorbi: „După aceea îl luară de pe cruce și îl așezară într'un mormânt nou. La pragul acelu mormânt m-am rugat eu pentru aflarea luminii și adevărului. Și uite, atunci în mine se făcu ziuă luminoasă. Mă cuprinse o scârbă față de nimicnicia credinței celei vechi. Mi-am rupt haina de preot și am lăpădat-o de pe mine. Uram halele strălucitoare, în cari odinioară mă rugam la chipurile zeilor. Și când dimpreună cu haina de preot am aruncat dela mine și credința deșartă în zeii cei vechi, atunci, în sfârșit, am devenit un om liberat, mântuit. Vedeam lumea cu ochi noi, și am aflat-o plină de minuni, pentru prima oară am recunoscut frumuseța cerului și a pământului! Am îngropat cu triumf credința cea veche și m-am aruncat în brațele Dumnezeului puternic al nazarinenilor. Pe acela l-am rugat cu lacrimi fierbinți, ea se mi-se arete. Și uite: mi-s'a arătat! Se cobori la mine și mă lăsa ca se privește în ochiul său sfânt: o, plăcere, o fericire, se privești în ochiul unui Dumnezeu!... Intr'o zi, când merserăm iarăș la mormântul cel sfânt, sub boltitura de piatră se dea o femeie cu fața transfigurată. Claudia Procula o recunoscu și zise: „Este Veronica. Haideti să o salutăm, căci și ea a cunoscut pe iubitul

Măestru. "Inșă femeia de lângă mormânt se ridică și zise cătră noi. "Pe Dumnezeu cel nou îl căutați? L-ați aflat! Il veți vedea." Atunci corpurile noastre fură pătrunse de fioruri sfinte; apropierea dumnezeirii ne făcu se ne cutremurăm. Inșă totodată mi-am zis, că noi trebuie se mergem cu inima veselă în fața Dumnezeului celui nou. El nu avea să ne zdrobească, ci să ne înalțe! Și femeia ne arată pe Dumnezeu cel nou. . . uite, atunci m-am înșănătoșat, eram vindecat, atunci o fericire nespūsă umplu pieptul meu, și eu m-am aruncat în genunchi, și m-am închinat lui, Dumnezeului celui nou! . . ."

"Unde este el, Dumnezeul cel nou? Aratăni-l, aratăni-l!" strigară din mijlocul poporului.

Acum se ridică femeia cea de a doua și din scrin luă o cărpă albă, împăturată de multeori, și o desfăcu încet, sărbătorește, apoi vorbi: "Când l-au dūs afară la restignire, poporul făcu larmă. Măestrul inșă ducea gâfâind crucea cea grea. Pe fruntea lui zăcea maiestate divină, din ochii săi nu privea decât iubire, blândetă, îndurare. . . picuri mari de sânge stăteau pe fruntea lui încununată cu spini, fata îi eră acoperită cu sudoare. Atunci mila îmi sfășia inima; eram silită se fac bine omului rănit, chiar și dacă pentru aceea poporul m-ar fi bătut cu petri! M-am îmbulzit cu osteneală printre poporul lărmuitor; m-am aplecat peste capul încununat cu spini și mi-am apăsāt cărpă pe fața suferindului! . . . Când am luat-o, el se uită la mine cu o privire, carea îmi pătrunse sufletul ca un foc, ca o rază de soare. Pe cărpă inșă am văzut fața lui sfântă. . ."

Veronica ținu în sus cu ambele mâni cărpă cea desfăcută. Titus Claudius Sabinus, fea sa și Claudia Procula se aruncară în genunchi și strigară: "Domnul meu! Dumnezeu meu!"

Mulțimea respectă în tăcere adâncă minunea cea nouă, carea s'a arătat pe cărpă Veronicei. Se uită cu sfială la chipul cel sfânt, miraculos.

Pe cărpă cea albă ca zăpada se vedea o față nespūs de blândă, nespūs de dure-roasă, în trăsuri delicate palide, ca și când ea ar fi fost suflată pe pânza cea lucitoare

Eră fața Măestrului divin, o față de martir!

De pe buze păreau a ieși cuvinte sfinte de iubire și binecuvântare; în ochi zăcea o lume întreagă de suferințe și un cer întreg de iubire și îndurare; în jurul frunții palide se încingea o cunună de spini lungi, ascuțiți, cari s'au înfipt adânc în carne; din rane nenumărate curgea sângele în jos peste obrazi cei palizi.

Titus Claudius atinse cu buzele sale chipul cel sfânt și începū a suspinā.

Da, acesta eră chipul unui Dumnezeu!

Mulțimea se depărtă în tăcere, după ce a privit la fața cea sfântă, și duse vestea despre convărtirea lui Titus Claudius prin orașul întreg, unde ea produse senzație nespūsă. Toți alergară, să-l vadă, să-i asculte cuvintele, cari preamăreau pe Dumnezeu cel nou. Ca flăcări de foc pătrundeau cuvintele lui în inimile Romanilor, și aceștia se rugau, publice ori în secret, să fie primiți în societatea cea nouă. Veneau cu cetele, cădeau în genunchi dinaintea chipului Dumnezeului cel nou și se închinau lui.

Dacă un bărbat de vază și spiritul unui Titus Claudius a recunoscut pe Dum-

nezeul cel nou ca pe adevăratul Dumnezeu, atunci aceasta și trăbuia să fie așa. Pentru că numai printr-o minune s'a putut întâmpla, ca acest bătrân și neînfrânt preot al zeilor se devină cel mai infocat predicator al Dumnezeului cel nou!

Astfel în ziua aceasta creștinismul serbiā un triumf nemai auzit în capitala lumii, și sângele martirilor se prefăcu într'un torent puternic, din ale cărui valuri sfinte a înflorit o mare întreagă de flori luminătoare. Dumnezeu cel nou și-a ținut intrarea în orașul de aur al Cezarilor și la apropierea lui, statuile zeilor din temple se cutremurară. Ca un ocean trecu el preste inimi, le înălță și le anunță mântuirea!

(Va urmā).

Posta Administrațiunei.

Am primit și cuitām abonamentul dela:

Șăulita-de-Câmpie pe 1910. Dr. Is. P. Lugoș pe 1909. Reghinul-sădesc pe 1909. Tetiș pe 1909 sem. 1. Velés pe 1908. Nireș pe 1909. Dacia-română pe 1904, 1905, 1906 și din 1907 până în 1 Maiu. Betfia pe 1909 sem. 1. Lechinioara pe 1908. Vaida-Sântioana pe 1909. Nireșul-mare pe 1909. Erhatvan pe 1909 sem. 1. Hidvög pe 1909 sem. 1. Poiana (p. Zalatna) pe 1909 sem. 1. Șomcuta-mare pentru 6 parohii pe 1908 sem. 2. Nagyholes pe 1908. Barul-mare pe 1908. B. Fegyvernek pe 1908 sem. 2. și 1909 sem. 1. Casva pe 1908 și 1909. Tăure pe 1909 sem. 1. Baiasprie pe 1908. Petrova pe 1899. Vălioara pe 1909. Lechința-de-Mureș 1909 sem. 1. Orăștie, Casina pe 1909 sem. 1. Indol pe 1909. Il. epp

Lugoș pe 1909. Dr. Ș. Făgăraș pe 1908 sem. 1. Căfelul-magiar pe 1909. Oravița-rom. pe 1908 sem. 2. și 1909 sem. 1. Tivovaniul-mare, Reun. lect. pe 1909 sem. 1. Uricani pe 1906. Odorheiu pe 1909. Zlatna pe 1900 sem. 1. Sibiu pe 1909 sem. 1. Sava pe Ianuar — April 1909. G. H. Gherla pe Ianuar — Martie 1909. Oarța-de-jos pe 1909. Densuș pe 1909 sem. 1. Arad pe 1908 Oct. — Decembrie. A.-Julia, Lipoveni, pe 1909. sem. 1. Szilagy-Kövesd pe 1903. Iloa-mică pe 1894 și 1905. Giulus pe 1900 sem. 1. Porumbacul-super. pe 1908 sem. 2. Piatra (p. Betlean) pe 1909 sem. 1. A. M. Birchiș pe 1909. Vad (Făgăraș) pe 1906 și 1907. Șeușa-de-câmpie pe 1908 Monor pe 1909. Kapnikbánya pe 1909 sem. 1. Porumbacul-infer. pe 1902. Apșa-de-jos, (Em. H.) pe 1908. Șard (A.-Julia) pe 1908. Tulgheș pe 1907. Kezdiszkereszt. pe 1909 sem. 1. Filpeșul-maghiar pe 1903. Uifaldu (p. Teaca) pe 1909. Budinș pe 1909. Pânade pe 1908. Supurul-de-jos pe 1908. Sajó-Sântioana pe 1908 sem. 1. Căfelul-român pe 1908 sem. 2. și 1909. sem. 1. Silvașul-de-jos (Hațeg) pe 1909.

Bibliografie.

A apărut:

PSALTIREA Profetului și Împăratului DAVID.

Prețul: crud 2.20, leg. în pânză 3.— leg. în piele 4.— Se află de vânzare la Librăria Seminarului teologic din Blaj.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor responz.: Augustin Gruțița.

să se adreseze, cine dorește a cumpără

Pomi Roditori Altoiti,

de calitatea I. arbori de promenadă, tufe de ornament, acăți, gledicii, coniferi ș. a. pe cum și

VIȚĂ DE VIE ALTOITĂ,

viță de vie europeană și americană cu și fără rădăcină (36) 9-12

Cataloge trimite gratis și franco.

FISCHER u. Comp

Pomi Viticultura

Cea mai mare școală de viță de vie sub controlul statului.

Plantațiune MILENARĂ în Nagyösz comit. Torontal

Aproape 500 jugăre cat.

Lista prețurilor gratis.

Cumpărați dela plantațiunea milenară.

Nu-s cumpărați dela plantațiunea milenară. (6) 6-10

„Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia românească „Mugurul“ însoțire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile pe cum și viță americană cu și fără rădăcină și la dorință însoțirea dă instrucție gratis ori cui în toate ramurile viticulturii.

(34) 21-52

Traian A. Todorescu,
 producător de vinuri în Világos (Șiria)
 oferă vinuri foarte bune, și curate după dealurile cele mai renumite, dela 50 ltr. în sus (în engros) cu prețuri moderate depozituri: Musca-măderat, Galșa, Șiria, Covasinți, Minis.

Centrala: Világos (Com. Arad) la dorință prospecte gratuite.

(49) 18-52

„Sădirea și cultivarea viei“
 de

Nicolae Pop.

Prețuri: 2 coroane + 20 fileri poșto.
 Se poate procura dela Librăria seminarială din Blaj—Balázsfalva.

Rog să o tai și să o păstrezi. □□□□□□

La plătiri în rate numai

atunci am putea răspunde, dacă am mări prețul cu 100 până la 150 procente. — Faptul de tot moderat arătat de noi să înțelege numai la solvire momentană ori contra ramburs.

Oroloagele de aur Rem. Electro pentru domni și doamne, sunt gravate, ornate și au 3 capace, cu cadran și minuter aurit ori argintat. Pentru asigurarea acurateții să dă garanță în scris pe 3 ani. Prețul unui orologiu e 14 cor.

E. Weiss, Wien, XV/1, Kellinggasse 1/18.

Rog să o tai și să o păstrezi. □□□□□□

(3) 9-10

Atențiune!

Altoi de viță de vie să nu comanzi până ce nu vei cere dela mine Prețurenti! Mia de altoi de viță de vie e cu 140 cor. Delaware costă mia 100 cor. □□□□□

Adresa:

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.

(56) 17-25

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

(46) 19-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

← clopotele găurite →

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcând după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(45) 19-52

Intemeiată la anul 1868

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune. edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix. asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95.816.412 coroane.

capitale asigurate asupra vieții: 9.882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit: pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj și Oradea mare, pe cum și dela subagenții din toate comunele mai mari.